Tarihi Çocuk Hikayeleri Serisi / Murad-ı Hüdavendigâr -4

Kemal Arkun

# Yeniçeri Ocağı



Murad-ı Hüdavendigâr -4

# “Yeniçeri Ocağı”

## KEMAL ARKUN



**Akademisyen Yayıncılık: 76**
**Tarihi Çocuk Hikâyeleri Serisi: 16**
**Murad-ı Hüdavendigâr -4 " Yeniçeri Ocağı"**

***Yayımlayan :*** *Akademisyen Yayıncılık*
***Editör :*** *Şaban Çibir*
***Derleyen :*** *Gülcihan Arkun*
***Resimleyen :*** *Faruk Kutlu*
***Kapak ve İç Tasarım :*** *Kazım Kürkçü*
***Tashih :*** *Mehmet Tünçay*
***ISBN :***978-605-63750-3-3*
***Basıldığı Yer : Akademi Basın & Yayın Organizasyon***
***Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.***
***Davutpaşa Cad. Güven Sanayi Sitesi***
***C Blok No: 230 Topkapı - İSTANBUL***
***Tel: 0212 493 24 67***

***1.* Baskı Aralık 2013**



**Akademisyen Yayıncılık**
Yenibosna Mahallesi İstanbul Vizyon Park Plaza 5 Kat: 5 No: 82
Bahçelievler / İstanbul Tel: 02126032493 Fax: 02126032494



# EDİRNE YENİ BAŞKENT

Sırpsındığı Zaferi sultana ulaştığı zaman Sultan Murat dergâhta bulunuyor, hocalarla Şehzade Halil'in evlilik işlerini konuşuyorlardı. Sultan Murat,

- Ey kardeşim, dedi. Senin evliliğin hayırlı bir iş olacak ki, bir zafer müjdesiyle beraber oldu. Hayırlı olsun. Şimdi ne diyorum biliyor musunuz? İsterim ki başkentimiz bundan böyle Edirne olsun ve senin düğününü de orada yapalım.

Şehzade Halil ilk defa gülümsedi.

- Siz nasıl uygun görürseniz, diyebildi.

Sırpsındığı Zaferi'nden sonra, Osmanlı Devleti'nin başkenti Bursa'dan Edirne'ye nakledilerek, şehirde camiler, mescitler, medreseler, kültürel ve sosyal müesseselerin tesisine başlandı. İslâmi ilim ve sanat eserleriyle süslenen Edirne, Kostantiniyye yolunun açılmasına vesile olacaktı.

Osmanlı iskân siyaseti takip edilerek Anadolu'dan bölgeye göçürülen Müslüman Türklerle, Balkanlar şenlendirildi. Osmanlı'nın herkese hak ve adalet dağıtan adil idaresi ve hayır müessesesi tesis edildi.

Edirne'yi başkent yaparak buradan Kostantiniyye ve Avrupa fethini planlamayı düşünen Murad-ı Hüdavendigâr hakkında Bizanslı devlet adamlarının görüşleri şöyleydi: Sultan Murat hayatında çok tehlikeler atlatmış, birçok hayırlı işler görmüş, Rumeli ve Anadolu'da otuz yediden ziyade büyük ve zor harpleri idare ederek daima muzaffer olmuştur. Düşmana yerini terk ettiği ve arka çevirdiği asla görülmemiştir. İşlerini güzel tanzim ile münasip vakitte menfaatlerini elde etmesini bilirdi.

Askerlerini bir müddet istirahat ettirmeyi arzu ettiği zamanlarda bile o vaktini avla geçirir, istirahat nedir bilmezdi. Bu hususta dedelerini

geçmişti. Gençliğinde olduğu gibi ihtiyarlığında da, çalışkanlığını, çeviklik ve cesareti ile sertliğini kaybetmemiştir. Her şeyden evvel iyice düşünür, maksat ve meramını temin için hiçbir şeyi ihmal etmez ve unutmazdı.

Herkesi adıyla çağırmak âdetiydi. Harbe girileceği zaman askerini münasip bir nutukla cesaretlendirir ve yapılan en küçük yanlış hareketleri dahi müsamahasız ve şiddetle cezalandırırdı. Dediği söze riayet ve hürmet etmekte başta gelen hükümdarlardandı. Aleyhine çalışanlar, elinden kurtulamamıştı. Murat Han, maiyetini heybet ve şiddetiyle titretirdi. Bununla beraber, onlara hiçbir kumandanın gösteremeyeceği yumuşaklık, şefkat ve muhabbetle muamele ederdi.

Bizanslı devlet erkânı ve aydınların hakkında yukarıdaki sözleri sarf ettiği Sultan Murat Han'ın Kostantiniyye'yi fethedeceğine de inanmışlar, eğer onu öldürerek yok etmezlerse, Kostantiniyye'nin elden gideceğine kanaat getirmişlerdi. Murat Han onlara göre öyle tılsımlı biriydi ki, onun adaletinden Hıristiyanlar da emin olup, onun idaresi altında yaşamayı yeğliyorlardı.

# KUYUMCU SULTAN MURAT

Murad-ı Hüdavendigâr bizzat kendisi boş durmayı sevmediği gibi, boş duranları da sevmezdi. Sarayda kendisine tahsis ettiği bir iş yerinde, boş zamanlarını kuyumculuk yaparak değerlendirirdi. Altına şekil vererek, nadide eserler üreten padişahın yanında çalışan çırakları da vardı.

Sultan Murat Han'ın gene altına şekil vermeye çalıştığı bir gün, bir devlet meselesinin halli için yanına gelen veziri Osman Paşa şöyle sormuştu:

- Sultanım! Devletin hazinesi sizin hazinenizdir, niçin böyle uğraşıp kendinize zahmet verirsiniz?

Sultan Murat, bu saf vezire şu tarihi cevabı vermişti:

- Bre ne yabane söylersin? Niye boş konuşursun? Devletin hazinesi, milletin ihtiyacı içindir. O bizim şahsi hazinemiz değildir. Oranın hesabını vermek kolay değil. Sonra Allah'a şükür sıhhatim, sağlığım yerinde. Zamanım da var. Niye çalışmayayım? İnsan her zaman çalışmalıdır. Boş duranı ne Allah, ne de kulları sever. Alın teri dökülerek kazanılan para daha lezzetlidir. Bu para helaldir. Tadı, beti ve bereketi olur. Hele otur şöyle biraz,

Deyip ona yer gösterdi. Vezir biraz korkar gibi oldu. Sultan Murat onun durumunu anlayıp,

- Korkma, dedi. Seni imtihan edecek değilim. Ama şunu bilmiş ol ki, devletimin parasında kimsenin gözü olmaya... Orada tüyü bitmemiş yetimin hakkı vardır. Kim ki oradan alın teri olmadan bir kuruş menfaat umar, bu onun sonu olur. Sonra vezir efendi şunu unutma ki, devletimiz ne kadar zengin olursa, milletimiz o kadar güçlü olur. Ama millet zengin olur da devlet fakir olursa o devlet yıkılmaya mahkûmdur.

Bir baba düşün, on çocuğuna bakar, besler de on çocuk bir babaya bakamazlar. Hani bu şuna benziyor, baba çocuklarına bağlar bağışlamış da, çocukları babalarına bir salkım üzüm vermemişler. Şimdi anladın mı niçin çalıştığımı?

- Anladım efendim. Üzüm yemek için bağın sahibi olmak lazımmış.

Sultan Murat vezirinin sırtını sıvazladı ve, Aferin benim vezirime. Şayet devlet işlerinden boş zamanın kalırsa sen yine de devlet işleriyle meşgul ol. Benim gibi sakın başka işlere kafa yormayasın. Devlet işi boş bırakmaya gelmez. Ama bizler işleri sizlere devrettiğimiz için bu işleri yapmaya fırsat buluyoruz. Bize devletin hazinesini harcama yetkisi vardır. Yoksa harca yetkisi yoktur. Bizler devletimizin bekası için veririz, ama alırken kılı kırk yararız. Burayı da anladın mı?

Vezir güldü.

- Sultanım, dedi. Hani bizi imtihan yapmayacaktınız.Şu sorduklarınız ahiret sorularındandır.

Bu sefer de sultan gülümsedi.

- Bravo, dedi. Bu işi anladığına sevindim. O zaman hazineyi iyi idare et! Her önüne gelene paralarımızı saçma! Son soru, çalışanın dostu kimdir?

- Allahü tealadır sultanım.

Sultan bu cevaba bayıldı. Kesesinden bir altın çıkarıp vezire uzattı. Vezir dedi ki:

-Tamam. Bu altını gönül rahatlığı ile alıyorum. Bu alın terinizin karşılığıdır. Şayet hazineden alınız demiş olsaydınız, sizi uyarırdım.

- Böyle vezirler olduğu müddetçe bu devlet batmaz.

# SULTAN MURAT ZAMANINDA MİMARİ

Mimarlık, ihtisas sahalarına göre; dini mimarlık (cami, mescit, kilise mimarlığı), askeri mimarlık, sivil mimarlık (mesken, sanayi, ticaret, içtimai ve siyasi mimarlık), şehir mimarlığı ve bahçe mimarlığı gibi şubelere ayrılır.

Sultan Murat her işinde olduğu gibi, Edirne'nin imarında da hiçbir ayrıntıyı gözden kaçınmadı. Mimarlar, mühendisler, şehir planlayıcıları kılı kırk yararak Edirne'yi yaşanır, şanına layık bir hale getirdiler. Tam manasıyla Osmanlı'ya yakışır bir başkent oldu. Avrupa bu güzelliği kıskanır oldu. Şehrin bu imarından sonra da Şehzade Halil için dillere destan bir düğün yaptılar.

Mimarlık tarihi, insanlık tarihiyle yaşıttır. Yeryüzündeki ilk mimari eser, ilk insan ve ilk peygamber Âdem aleyhisselamın, Allahü tealanın emriyle inşa ettiği Kâbe'dir.

Kâbe'yi Muazzama'yı ikinci defa Şit aleyhisselam, Nuh tufanından sonra da İbrahim peygamber ve oğlu İsmail aleyhisselam yeniden inşa ettiler.

İslamiyet'ten önceki devirlerde insanların barınma ihtiyacı sebebiyle, mesken mimarisi gelişti. Dini merkezler olan çeşitli mabetler, krallar ve hükümdarlar için şato ve saraylar, düşman hücumundan korunmak için kaleler ve etrafını çeviren surlar, eğlence yerleri ve tiyatrolar, büyük şehirler, bu şehirlere su sağlayan su kemerleri, temizlik için hamamlar yapıldı.

İslamiyet'in gelmesinden sonra büyük bir medeniyet kuran Müslümanlar, her sahada olduğu gibi mimarlıkta da eşsiz eserler meydana getirdiler.

Kısa zamanda Hindistan'dan İspanya'ya kadar uzanan üç kıta üzerine yayılıp, geniş toprakları bu yeni kültürün eserleri ile süsleyip damgalarını vurdular. Bu eserleri meydana getirirken, o güne kadar çeşitli milletler tarafından kullanılan mimari usulleri en iyi şekilde tatbik ettikleri gibi, daha evvel görülmemiş birçok yeni teknik geliştirdiler.

Peygamber efendimiz ve dört halifesi, Emeviler, Endülüs Emevileri ve Abbasiler devirlerinde; hanlar, ribat adı verilen kale görünüşlü savunmaya yönelik binalar, camiler, minareli medreseler, hastaneler ve saraylar yapıldı.

Büyük Selçuklular ve Anadolu Selçukluları da hâkimiyet kurdukları geniş memleketler üzerinde cami, medrese, türbe, çok maksatlı olarak kullanılan külliyeler, bimarhane (hastane) aşhane ve hamamlar inşa ettiler.

Ticaret yolları üzerinde kervansaraylar, darüşşifa adı verilen hastaneler yaptılar. Bilhassa Moğol baskın ve yağmalarına karşı şehirlerin etrafını surlarla çevirdiler. Hindistan'da kurulan Timuroğulları (Gürganiye) Devleti zamanında da çeşitli mimari eserler ortaya kondu.

1299'da kurulan ve Murat Han'ın büyük bir devlet yapmak için uğraştığı Osmanlı Devleti'nde, daha önceki İslâm devletlerinde görülen mimari eserlere yenileri eklenmeye başlanmıştı. Osmanlılar ilk mimari eserlerini evvela ilk başşehirleri Bursa'da ortaya koydular. Daha çok Selçuklu mimarisinin izlerini taşıyan ve babası Orhan Gazi zamanında Bursa'da Orhan Gazi'nin kardeşi Alaaddin Bey tarafından yaptırılan Alaaddin Camii, Orhan Bey Camii, Şeyh Edebali'nin kardeşinin oğlu tarafından yaptırılan Ahi Hasan Mescidi, Murad-ı Hüdavendigâr tarafından yaptırılan Hüdavendigâr Camii, Şehadet Camii, Hayrettin Paşa Camii, Nilüfer Hatun Camii, bu eserlerin bazılarıydı...

Murad-ı Hüdavendigâr, yeni fethettiği Bizans şehri Edirne'yi başkent yaparak, burada da Türk mimarisini, en ince motiflerle işlemeye başlamıştı.



# GELİBOLU'NUN BİZANSLILARCA FETHİ (1366)

Edirne'nin Osmanlı güçleri tarafından fethedilerek Sultan Murat tarafından payitahtın oraya taşınmasından sonra, Avrupa iyice telaşlandı. Tek düşündükleri şey Bizans'tı. Şayet orası da fetih olursa doğuyla irtibatları tamamen kesilecekti. İstanbul yolunu kesmek isteyen Bizans, Osmanlı padişahını geriye döndürecek gayret ve manevralar peşine düşmüştü. Bizans kayserinin dayısı Davua Kontu Amedea, kalabalık bir donanmayla Gelibolu'yu kuşatarak Sultan Murat'ı meşgul etmek istedi.

Amedea'nın donanmasında yer alan deniz korsanları, karadan şehri korumaya çalışan Osmanlı muhafızlarını diskalifiye etmek için Grejuva Rum Ateşi'yle tüm Gelibolu sahillerini ateşe verdiler. Günlerce yanan ateş sebebiyle düşman askerine yaklaşamayan Osmanlı muhafızları, Amedea'nın eğitimli korsanlarının tuzağına düşerek şehit olmuş, kaleyi muhafaza edecek bir güç kalmayınca da, Gelibolu Bizans'ın işgali altına girmişti.

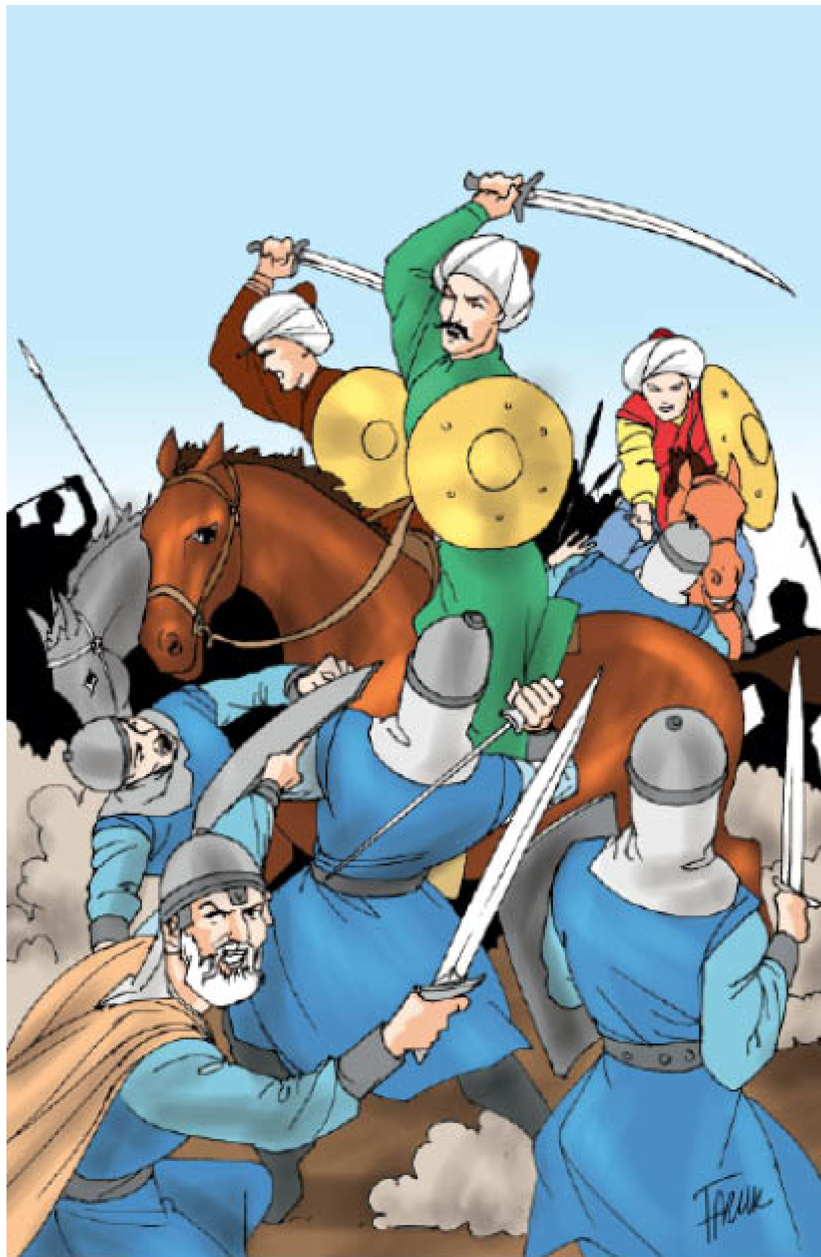
Amedea, karşılarında şehri koruyacak bir gücün kalmadığını görünce, Gelibolu'daki camiler dâhil olmak üzere Müslümanlara ait ne varsa ateşe verdi. Bizans geleneğine göre Müslüman halka katliam uygulamaya başlayacağı sırada, bunu anlayan Murat Han Karaca Bey'i karadan Gelibolu üzerine gönderdi. Bundan maksadı Gelibolu'yu tekrar ele geçirmek değil, düşmanın Müslüman halkı katletmesine mani olabilmekti. Zaten Karaca Bey'in yanında kaleyi fethedecek ne donanma, ne de asker vardı. O sadece kırk akıncı almıştı yanına. Bizans keferesinin katliam uygulayacağı köy ve beldelere ulaşarak, katliama mani olacaklardı.

Karaca Bey dualar ederek vardı Gelibolu mıntıkasına. Bir kuş gibi tedirgin olarak gece gündüz at üstünde beldeleri, köyleri dolaşıp kolladılar. Aç kurtlar gibi sivil halkın yanına yaklaşarak katliam yapmak için fırsat kollayan Bizans askerlerini kılıçtan geçirdiler.

Bizans askerleri Türk akıncılarının karşısında duramazdı. Akıncıları gördükleri zaman tabana kuvvet kaçarlardı. Nitekim Karaca Bey'in Sultan Murat'tan aldığı; ‘’Bir tek Türk'ün burnunun kanamasına gönlüm razı olmaz, tiz gidesin. Koyun kuzusunu kurttan nasıl korursa, Türk insanını da Bizans keferesinin katlinden koruyasın!’’ talimatı gereği gereken yapılıyordu.

Karaca Bey köyleri, yerleşim alanlarını koruyup, kollamakla kalmıyor, gerekli savunma teşkilatını da oralarda oluşturuyordu.

İnsanlara her zaman balık tutup veremezsiniz ama balık tutmayı öğretebilirsiniz. Önemli olan balık vermek değil, balık tutmayı öğretmektir. Bu anlayışla hareket eden Osmanlı her gittiği yerde öncelikle teşkilatlanmaya önem veriyordu.



# SULTAN MURAT’IN BALKAN FÜTUHATI (1367)

Sultan Murat’ın başlattığı Balkan fütuhatıyla, savaşlarıyla Timurtaş Paşa Bulgarlardan güneyde Kızılağaç’ı, kuzeyde Yanbolu’yu, Lala Şahin Paşa da ihtimam ile Sofya’nın güneyindeki Samakov’u fethettiler. 1368’de bizzat Sultan Murat, Balkan Dağları’nın güneyinde Burgaz yakınındaki, Bulgarlara ait Aydos’tan başlayarak Karirabati, Sözepoli ve daha sonra da Bizans idaresindeki Hayrabolu’yu ve 1369’da Pınarhisar ve Vize’yi aldı. Evvelce zapt edip daha sonra elden çıkan Kırkkilise (Kırklareli)de fethedildikten sonra, Doğu Trakya fütuhatını, fetihlerini tamamlamış oldu.

Bizans imparatoru Vize’yi geri almak için bir teşebbüste bulunduysa da, buna muvaffak olamadı.

Osmanlılar bölgeye gelene kadar, Tuna Nehri’nden Rodos Balkanlarına dek, Orta ve Güney Bulgaristan’a ve Trakya’ya sahip olan Bulgar Kralı Yuvan Şişman Türklerle başa çıkamayacağını anladığından, sulh yaparak kız kardeşi Prenses Maria’yı Sultan Murat’a verdi. Buna rağmen, Bizans İmparatoru Beşinci Yoannis Paleolog’un teşvikiyle Sırp Kralı Ugliyaşa ile görüşüp, Osmanlı Devleti’ne karşı ittifak ettiler. Nitekim 1372’de Samaku mevkiinde Sırp kralının ordusuyla birleşerek Lala Şahin Paşa’nın kuvvetleriyle muharebeye tutuştu.

Lala Şahin Paşa, İslâmi ilimlerdeki maharetini harp sanatında da mekik gibi dokuyordu. Saçı sakalı ağarmış bir piri fani olduğu halde, askerin başında kılıç sallayarak askeri galeyana getiriyordu. İki müttefik devletin krallarının da öldüğü bu savaşta, Balkanlardaki bu mukavemet kırılarak Osmanlı Devleti’ne Makedonya kapıları açılmış oluyordu.

Köstendil Kalesi’nin fethi Türklerin Avrupa kapılarındaki istikbali için bir dönüm noktası olmuştu.

Lala Şahin Paşa büyük bir İslâm âlimi olduğu için, Sultan Murat henüz beş yaşlarındayken, cennetmekân Orhan Gazi veliaht oğlunu ona emanet etmişti. O, mükemmel bir eğitimci olduğu kadar muazzam bir uygulayıcıydı. Askere karşı gayet mütevazı davranır, icabında susadığında gidip çeşmeden suyunu kendi alırdı.

Sevgili Peygamberimizin;

‘’Kendi nefsin için istediğini, Müslüman kardeşin için de istemediğin müddetçe, hakiki mümin olamazsın.’’

Buyruğunu kendine düstur edinmişti. Nasihat ederken de kendi uyguladığı hususlardan bahseder, eğer kendi nefsinde bir hususu tatbik etmiyorsa onu kimseye yapın, edin diye söylemezdi. Müslümanlar arasında kadifeden yumuşaktı.

‘’Kolaylaştırınız, zorlaştırmayınız. Müjdeleyiniz, nefret ettirmeyiniz.’’

Hadis-i şerifini her alanda uygulardı. Ama düşmana karşı adeta bir kılıç gibiydi.

Kösdendil’i fethedip, kilisesini camiye çevirdi.Askeriyle birlikte ikindi namazını kıldı. Namazdan sonra âmin deyip ellerini yüzüne sürdü. Bir müddet öylece bekledi. Fakat hiç kimse yerinden oynamıyordu. Durumu anlamıştı.

- Askerlerim, komutanlarım, dedi.

Allahü teâlânın en sevdiği ibadet, Müslümanların birbirini sevmesidir. Bu, imanın asıl şartıdır. İman, altı şeye inanmaktır. Bu altı şey, inanılacak hususlardır. Bu altı şartın geçerli olması için iki şart daha vardır. Nasıl vakit, namazın şartıysa, yani vakti girmeden kılınan namaz sahih olmazsa, bu iki şart olmadan altı şeye inanmakla kişi Müslüman olmaz.

Bu iki şarttan birincisi, gayba imandır, görmeden inanmaktır. Ölmeden önce, gözden perde kalkmadan önce, hakikatler görülmeden önce, Allah’a ve Resulüne inanmaktır. Firavun boğulacağı sırada, Allahü teâlâ gözünden perdeyi kaldırdı. Firavun, gerçekleri görünce, (Musa’nın Rabbine iman ettim) dediyse de, geçerli olmadı. Çünkü o,

Hazret-i Musa’nın bildirdiğine değil, kendi gördüğüne inandı. Görmeden önce, gayba iman etmediği için geçerli olmadı.

İkinci şart, hubb-i fillah ve buğd-i fillah’tır. Allahü teâlânın dostlarını dost, düşmanlarını düşman bilmek yani Müslüman olmayanları, Allah’a ve Resulüne düşman olanları sevmemek ve Müslümanları da, Müslüman oldukları için sevmektir.

Bir kimse, bir kimseye, Müslüman olduğu için düşmanlık beslese, Amentü’deki altı şarta inansa da, Müslüman olamaz. Bu yüzden Müslümanların birbirine düşmanlıkları tehlikelidir. Din büyüklerimiz, “Eğer kavga edecekseniz kendinizle yani kâfir olan nefsinizle kavga edin!

Sakın bir Müslüman’a yan gözle bakmayın! Bu Allah dostuna düşmanlığa sebep olabilir. Maazallah, secdeden başınızı kaldırmasanız yine cehenneme gidersiniz” buyuruyorlar.

Bir Müslüman’ın diğer kardeşini çekiştirmesi, onun aleyhinde bulunması, olacak iş değildir. Bir müminin ismi duvara yazılı olsa, oradan geçerken ceketini ilikleyip, hürmetle geçmek gerekir. Çünkü orada Allahü teâlâya ve Resulüne inanan birinin ismi var. Yani Allah dostu var. Dolayısıyla, bu iki şart olmadan, iman edilmiş olamaz.

Büyük zatlar, iki talebesi arasında ufak bir kırgınlık olunca perişan olurlardı. En çok üzüldükleri olay buydu. Bu olayda biri haklı olur. İkisi de Müslüman... Kırgınlık sebebiyle biri niye yansın ki? Elimizi ateşe bir sokalım da, ondan sonra, ateş neymiş, kavga neymiş, haram neymiş, gıybet neymiş, o zaman anlayalım. Çünkü haramlar ateştir. Müslüman ateşe nasıl gider? Demek ki ateş unutuluyor, görülmüyor da gidiliyor. Onun için bu gözle bakan aldanır. Bu gözle bakanlar, Peygamber efendimize bile iman etmediler. Onu gördüler, ama bu gözle baktıkları için, kendileri gibi, sıradan biri sandılar. Kalp gözüyle görenler kurtuldu, baştaki gözle görenler yandı.



# SİHİRBAZIN SONU

İmam-ı Ali Naki hazretleri zamanında, o memlekete bir sihirbaz gelmiş, acayip gösteriler yaparak, halkı güldürüyor veya hayrette bırakıyordu.

Bu zatı, yani İmam-ı Ali Naki hazretlerini,çekemeyenler, o sihirbaza;

- Burada bir kimse var ki, herkes ona çok itibar ediyor. Eğer onu mahcup edebilirsen, sana “bin altın” veririz, dediler.

Sihirbaz;

- O iş kolay. Siz onu yemeğe çağırın. Gerisini ben hallederim, der.

Bir gün yemeğe davet ettiler bu büyük veliyi.

Kabul edip teşrif etti.

Sihirbaz da gelip oturdu sofraya.

Büyük veli “Bismillah” deyip, elini ekmeğe uzattı.

Tam bu sırada sihirbazın sihriyle ekmek havalandı sofradan.

Sofrada bulunanlar, kahkahalarla gülüştüler.

Ama Allah dostu üzülmüştü.

Bir divan yastığında, “aslan resmi” vardı ki, büyük veli o resme hitaben;

- Şu adamı yut! diye emretti.

Resim anında canlanıp, saldırdı sihirbaza. Ve parçalayıp yuttu.

Mübarek zat o sofradaki kimselere dönüp;

Bir Allah düşmanını, bir Hak dostuna musallat etmeyin ki, siz de böyle bir belâya çarpılırsınız, buyurdu.

Bu zat, bir sohbetinde;

- Kardeşlerim, Allahü teâlâ, kullarını bazı şeylerle imtihan eder. İmtihanı kazananlar cennete girer, buyurdu.

- İmtihan nasıl kazanılır efendim? dediler.

- İnsanlardan gelen sıkıntılara sabretmekle, buyurdu. Ama bu da yetmez. Asıl marifet, o insanlara ayrıca “Gül demeti” sunabilmektir.

- Ama bu çok zor hocam!

- Evet ama zoru yapabilen kazanır imtihanı.

İşte böyle askerlerim. Bu yol kıldan ince, kılıçtan keskin. Fakat her şey o kadar kolay ki... Yeter ki okuyalım, dinletelim, tekrar edelim. İlim olmazsa doğru ibadet yapamayız. Allahü teala iman selametliği versin. Âmin... Büyüklerimiz bu duayı çok yaparmışlar. Lütfen sizler de yapınız. İmanımızı kurtardık mı bizden daha mutlu kişi yok. Haydin hep beraber tekrarlayalım: Ya Rabbi, iman selametliği ver!

Biliyorum, nasihat vermek kolaydır da tutmak zordur. Bunun için her zaman birbirimizi uyaracağız. Dostluk budur, arkadaşlık budur.

Nasihat vermek demek, Allahü tealanın var olduğunu, bir olduğunu, bütün kemal ve cemal sıfatların O’nda bulunduğunu, O’na layık olmayan sıfatların O’nda bulunmadığını, halis niyet ile O’na ibadet etmek lazım olduğunu, gücü yettiği kadar O’nun rızasını almaya çalışılmasını, O’na isyan edilmemesini, O’nun dostlarına muhabbet, düşmanlarına muhalefet edilmesini, O’na itaat edenleri sevmeyi ve isyan edenleri sevmemeyi, nimetlerini saymayı ve bunlara şükret-meyi bütün mahlûklarına şefkat ve merhamet etmeyi, O’nda bulunmayan sıfatları O’na söylememeyi bildirmek, Allahü teala için nasihat etmek olur.

Kur’an-ı kerimde bildirilenlere inanmayı, emredilenleri yapmayı, kendi aklı ile görüşü ile uydurma tercümeler yapmamayı, onu çok ve doğru olarak okumayı, ona abdestsiz dokunmak caiz olmadığını insanlara bildirmek, Kur’an-ı kerim için nasihat etmek olur.

Muhammed aleyhisselamın bildirdiklerinin hepsine inanmak lazım olduğunu, O’na ve ismine hürmet etmeyi, O’nun sünnetlerini yapmayı ve yaymayı, O’nun güzel ahlâkı ile huylanmayı, âlini, ashabını ve ümmetini sevmeyi bildirmek Resulullah efendimiz için nasihat etmek olur.

Bir gün Peygamber efendimiz Ebu Hüreyre hazretlerine hitaben; “Senden uzaklaşana yaklaşıp nasihat et, sana zulmedeni affet ve malını, ilmini, yardımını senden esirgeyene bunları bol bol ver!” buyurmuşlardır.



# EVRENOS BEY HUZURDA

Bursa'da tekfurun emrindeyken, Bursa Kalesi'nin fethedilmesiyle beraber esir düşen ve sonra Müslüman olan Evrenos Bey, yanında torunu olduğu halde Sultan Murat'ın huzuruna geldi. Selam verdi. Torunu Abdullah, padişahın elini öptü. Padişah onu sevdi. Bir altın çıkarıp ona verdi. Abdullah altını alınca teşekkür etti. Sonra gösterilen yere oturdu.

- Baba dostum, er meydanının yiğit kahramanı Evrenos Bey'im. Nasılsınız? Kızınız nasıldır? Torununuz medreseye devam ediyor mu?

Evrenos Bey bu iltifatlar karşısında çok mutlu olmuştu.

- Sağlığınıza duacıyız sultanım, dedi. Sorsanız ki,dünyada şu an en mutlu insan kimdir? Hiç düşünmeden, ''benim'' diye haykırırdım. Şu şansa bak ki, Rabbim bizlere neler ikram etti. Elhamdülillah Müslüman oldum, ateşten kurtuldum. Kızımı kaybetmiştim, Müslüman olarak onu buldum. Hanımım din-i İslamiyet uğruna can vermiş. Daha ne isteyeyim ki Rabbimden. Sizler gibi iyi insanlarla karşılaştırdı bizleri. Kızım da halinden çok memnundur. Torunuma gelince, henüz dediğiniz şeyi yapamadık. Hani diyorum ki, dinini bizlerin yanında öğrense.

Sultan Murat hiddetlenir gibi oldu.

- Olmaz, dedi. Din âlimden öğrenilir. Din, dergâhta, medresede öğrenilir. Bilmez misin ki, mum dibine ışık vermez. Din anadan, babadan değil hocadan öğrenilir. Bugün işin çıkar, yarın bir yere gidersin, öbür gün sana gelirler. Böylece günler geçer de çocuğuna bir şey öğretemezsin. Onu ateşe atmış olursun. Bu günden tezi yok, onu en yakın bir kursa ver. Göreceksin ki, senin aylarca öğretemediğini onlar bir haftada öğretmişler.

- Anlaşıldı sultanım.

Gelen ayranları içerlerken Sultan Murat şu ibretli sözleri söyledi:

-Büyük bir âlim, bir sohbetinde;

- Kardeşlerim, aklı olan bir kimse, şimdiden ahirete hazırlanır ve kendisini o şiddetli "Cehennem ateşi"nden kurtarır. Rabbine ibadet ve dinine hizmet ederek ahirette "Cennet nimetleri"ne kavuşur, buyurdu.

Ve sordu onlara:

- İnsan bir şeyden korkarsa, zararından kurtulmak için ondan kaçar değil mi?

- Evet efendim, dediler.

- Peki bir şeye kavuşmak isterse ne yapar?

- Onu elde etmek için çalışır, gayret eder.

Buyurdu ki:

Ama zamanımızda bazı kimseler var ki, "Cehennem"den korkar da, yine günah işler. Ve "Cennet"e girmeyi ister de İslamiyet'ten uzak yaşar. İşte ben, bu insanlara şaşıyorum.

Bir gün de;

- Efendim, dualarımızın kabul olması için ne yapalım? diye sordular bu zata.

Cevaben;

- Büyükleri vesile ederek dua edin, buyurdu. Yani "Filân evliyanın hürmetine..." diyerek dua edin. O zaman kabul olur dualarınız. Mesela, Seyyidet Nefise hazretlerinin, İmam-ı Gazali, Abdulkadir'i Geylani, Cafer-i Sadık, Bayezid-i Bistami hazretlerinin hürmetine diye dua ediniz. O zaman dualarınız kabul olur.

Bir gün de;

- Dünyanın zararından kurtulmanın çaresi nedir efendim? diye sordular.

- Bunun çaresi, kalbinde dünya sevgisi olmayanlarla beraber olmaktır, buyurdu.

- Onlar kimlerdir ki efendim?

- İslâm âlimleridir, evliyalardır, Allah adamlarıdır.

Bunun için kendimizi, çocuklarımızı, torunlarımızı teslim edeceğimiz en emin yerler Allah adamlarının yanlarıdır.

Evrenos Bey alacağını almıştı. Müsaade istedi.

- Sultanım, dedi. İzninizle... Önce hemen gidip torunumu bir kursa vereyim.

Sultan Murat memnun oldu.

- Komutanım, dedi. Sizin için sefer görünmektedir. Uygun mudur?

- O nasıl söz sultanım. Bizler emir kuluyuz. Emriniz neyse karar odur.

KösdendilZaferi'nden sonra Çatalca ve havalisindeki bazı kalelerin fethini tamamlayan Sultan Murat, Evrenos Bey komutasında gönderdiği kuvvetlerle ikinci defa olarak Gümülcine'yi, Borla, İskeçe ve Marolye kasabalarını; Vezir Kara Halil Hayrettin Paşa da mühim kuvvetlerle Kavala, Drama, Zihne ve Makedonya Sırp Krallığı'nın mühim şehirlerinden olan Serez ve daha sonra da Kareferye'yi fethetti.

Serez uç sayılarak, akıncı kumandanı Evrenos Bey'e verildi. Buraya Anadolu'dan aşiretler getirildi. Mühim bir şehir olan Serez'i geri almak için imparatorun oğlu Selanik Despotu Manuel, şehirdeki Rumları tahrik ederek bir ayaklanmaya sebep olduysa da Hayrettin Paşa kumandasındaki birlikler, zamanında yetişerek isyanı bastırdı. Bundan sonra Selanik önlerine gelerek şehri kuşatan Hayrettin Paşa, burayı da Türk toprağı yapmak için varını yoğunu ortaya koymaya başladı. Çandarlı Kara Halil Hayrettin Paşa, asırlık bir çınar olmasına rağmen, on sekizlik delikanlılar gibi ata biniyor, kılıç sallıyordu. Tek muradı kalmıştı; şehadet şerbeti içerek bu dünyadan göçmek.

Gaziler fetih aşkıyla Selanik Kalesi önlerine doğru Allah Allah nidalarıyla koşarken, maziyi hatırladı. Çandarlı Kara Halil Hayrettin Paşa, nerden nereye gelmişti. Cennetmekân Orhan Gazi bir gün dergâha gelmişti. O sırada rahmetli hocası hep onu dervişlere imam ederdi. Orhan Gazi, cennetmekân hocasından bir talebe isteyince, tüm dervişler saklanacak delik aramıştı.

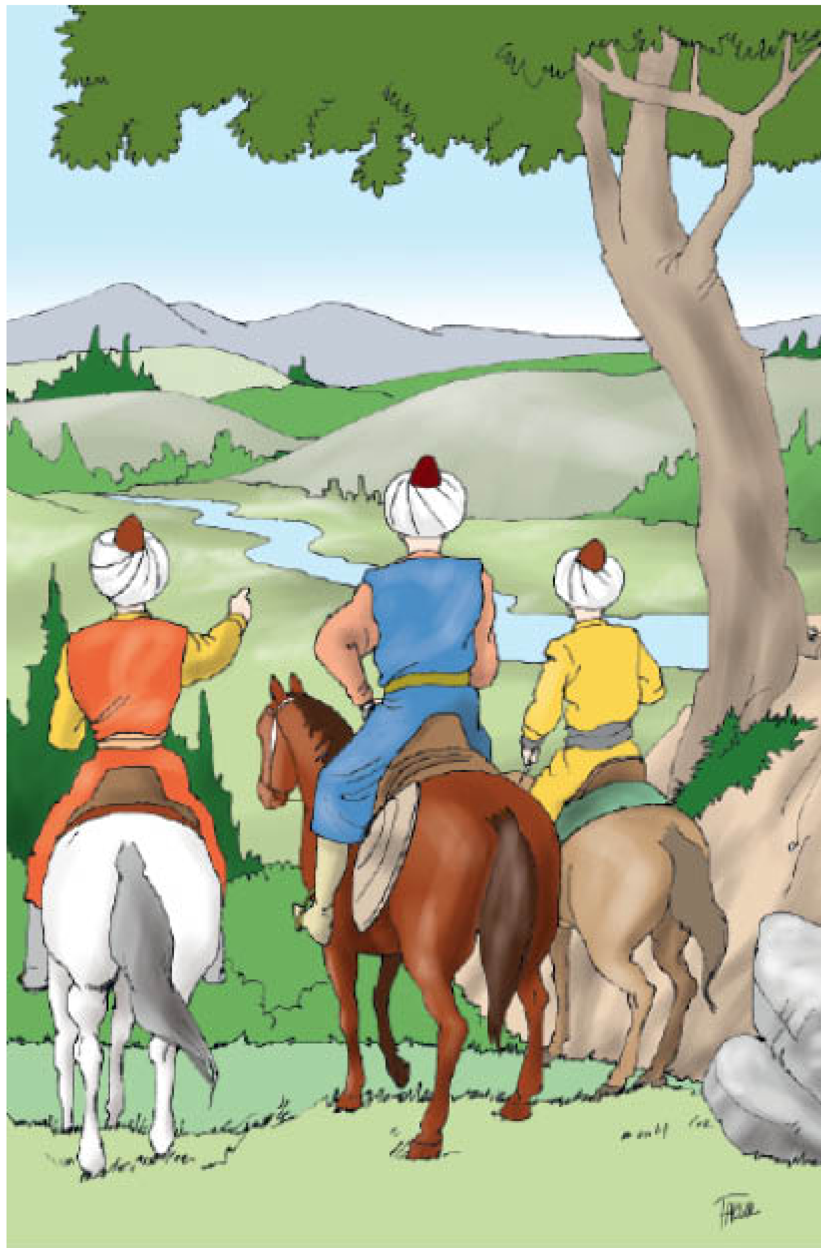
Sultanla birlikte olmanın zor olduğunu, biliyorlardı. Ama merhum hocası, padişah isteyince en gözde talebesi olduğu halde Çandarlı'ya bakmış;

- Hazırlan bakalım Kara Halil, Orhan Gazi ile gideceksin!

Dediğinde, ruhunda fırtınalar kopmuş, çok üzülmüştü. "Acaba hocam beni feda mı ediyor?" diye düşünmüştü. Hâlbuki her geçen gün daha da büyümekte olan bu İslâm devletinin temelinde bir harcı bulunmasını istemişti. Kara Halil'e, elhamdülillah hizmet nasip olmuştu. Devletin

bekası için gecesini gündüzüne katmış, çalışmıştı. Osmanlı kılıç kuvvetiyle buralara gelmemişti. İman gücüyle, insanlık hizmetiyle, adalet ve merhametiyle hepsinden öte Cenab-ı Hakkın emirlerine sadakatle sarılmasıyla gelmişti. Nerden nereye!

Rumeli'ye ilk çıktıkları gün gözlerinin önünden geçti; Bizans'tan, İzmit, İznik, Hereke, Göynük, Taraklı, Mudurnu, Gemlik, Anahor ve Armutlu'nun fethi Karesioğullarından Edincik, Manyas, Balıkesir, Bergama, Edremit'in fethi ile Batı Anadolu kıyılarının bir bölümü Osmanlı idaresine geçmişti. O zaman pek çok mevkiden karşı yakada Rumeli'nin bazı bölgeleri görülmeye başlamıştı.



# AVRUPA’YA AÇILAN KAPI, RUMELİ

Rumeli denilen bu memleket ılıman havasıyla tanınmış, güzellik ve zenginliğiyle bilinmiş, tatlı suları, temiz havası, geniş toprakları güzel şehirleri ile pek sevilmişti. Subaşları safa ile dolu, çayır ve çimenleri kederleri dağıtıcı, yetiştirdiği ürünleri bol, imkânları ise hudutsuzdu. Dağlarında tatlı su kaynakları her köşe ve bucağında demir, bakır, altın madenleri yer almakta, iki yanı Akdeniz ve Karadeniz’le çevrili olup bir yanında derya gibi akan Tuna Irmağı uzanmış, öteki yanı yüksek dağlar ve yol vermez doruklarla kapatılmıştı.Sözün kısası övülecek yönleri hadsiz, güzellikleri sayısızdı.

Cennet misali bu yerler, bugüne kadar İslâm dininin ve Cenab-ı Hakkın düşmanlarına konak olmuştu. Gayet geniş ve büyük bir ülke olduğundan, çevresi sağlam bir kale gibi tutulduğundan ve gemicilikte çok ileri gittiklerinden bu ülkede yaşayanlar, rahat bir haldeydiler. Bütün çevreye yol bulduklarından, nice kez Müslümanları yenilgiye uğratmışlar, tutsak etmişlerdi. Başarıları sonunda sayısız hazineler, yüklü defineler toplayıp, saldırganlık yönlerini daha da geliştirmişlerdi. Düşmanlarının karşı saldırılarından endişe etmediklerinden, evlerini, mülklerini, nefis ve çeşitli mallar, mücevherler ile doldurmuşlardı.

Tek isteği Cenab-ı Hakkın ismini yüceltmek ve her yana duyurmak olan Orhan Gazi, şimdi gece gündüz bu bölgeye geçebilmeyi düşünmeye başlamıştı. Ancak bu tehlikeli iş tedbir sahibi bir bahadırın gayreti ile olabilecek önemli bir konu idi. Orhan Gazi ise oğlu merhum Süleyman Paşa’dan başkasını bu mühim göreve yetenekli görmüyordu.

Orhan Gazi bir gün şehzadeleri yanına toplayarak;

- Oğullarım, dedi. Allahü teala bizlere Müslümanlığı nasip etti. Bu yolda çalışmamızı, cihat etmemizi, mazlumları korumamızı, adaleti yeryüzüne yaymamızı emrediyor. Yeryüzünde nice insan var ki,

İslamiyet’le şereflenmemiş, duymamış... Birçoğu da papazların yalanlarına, iftiralarına aldanmışlar, eğriyi doğrudan ayıramıyorlar. Avrupa insan kaynıyor fakat inanan hemen hemen yok gibi. İçimden öyle geçer ki, oralarda İslamiyet hızla yayılır. Arzum odur ki, deniz yoluyla Rumeli’ye geçelim. Avrupa’nın kapısı burasıdır. Bunun için Şehzade Süleyman’ı seçtim. Onun gözü kara, yüreği pektir. Allahü tealanın izniyle kafasına koyduğunu yapar. Sizler bu kararıma ne dersiniz?

Şehzadeler, kardeşleri Süleyman Paşa’ya imrenerek baktılar. Şehzade Murat,

- Karar sizlerindir efendim, dedi. Çok doğru düşünmüşsünüz. Gönlüm isterdi ki bu karar benim için çıksın.

Cennetmekân Orhan Gazi,

- Her şeyde ortaksınız. Ama komutan Süleyman’dır. Sizler, bizler onun yardımcısı olacağız. Sen ne dersin oğlum?

Diye, Süleyman Paşa’ya sordu.

Süleyman Paşa bu habere çok sevindi. Fakat nedense içine bir hüzün çöktü. Ağlayacak gibi oldu. Bu durumunu orada bulunan herkes anladı. Baba Orhan Gazi,

- Süleyman’ım, dedi. Seni önce sevinir sonra üzülür gördüm. Şayet aklına bir şey takıldıysa lütfen bunu bizimle paylaş.

Süleyman Paşa güldü.



- Estağfirullah babacığım, dedi. Bir anda şehit olmak aklıma geldi de belki onun içindir.

Şehadet sözünü duyunca baba ve bütün kardeşler mahzun oldular. Orhan Gazi, ağladı. Süleyman Paşa,

- Niçin ağlarsınız babacığım, dedi.

- Beni can evimden vurdun oğlum. Halil'imin acısı her gün beni yakıp kavururken bir de sen böyle şeyler söyleme.

Süleyman Paşa varıp babasına sarıldı. O da ağladı.

- Mahzun olma babacığım, dedi. Kaderde ne varsa onlar olacak. Rabbimizin dediği olacak. Ha otuz kırk sene önce, ha otuz kırk sene sonra... Ne fark eder ki. Karar verilmiştir ve karardan dönmek yoktur. Yarından tezi yok, hazırlıklara başlıyoruz.

Orhan Gazi, oğlunun son sözlerinden biraz güç buldu.

- Hele oturun şöyle, dedi. Senin halin şuna benziyor ki, Ata bin Meysere hazretleri, bir gün sevdiklerine;

- Kardeşlerim, Allah'ın kullarını gafletten ikaz edin. Nimet bilin bu yolda gelen sıkıntıları. Mademki eceliniz muhakkak bir gün gelecek, öyleyse şimdi geldi bilin, buyurdu.

Ve ekledi:

- Çünkü bir şeyin olması "muhakkak" ise, onu, "oldu" bilmeli, ona göre yaşamalıdır.

Şöyle devam etti:

- Mademki her insan muhakkak ölecek ve ahiret yurdunda sonsuz yaşayacaktır. O halde kendinizi "ölmüş" bilin ve "ahiret âleminde" düşünün kendinizi. Gazan mübarek olsun oğlum.

Bu âlim yine bir sohbetinde;

- Kardeşlerim, bir kimse bir yolculuğa çıkacak olsa, henüz çıkmadan bir hazırlık yapar değil mi? diye sordu. Onu dinleyenler:

- Elbette efendim.

- Hele gittiği yerde çok kalacaksa, ona göre hazırlanır değil mi?

- Evet efendim.

- Hiç hazırlık yapmadan yola çıkarsa, o yolculukta çok sıkıntıyla karşılaşır. Hâlbuki bu sıkıntı, "dünya sıkıntısı"dır ki, "ahiret sıkıntısı" yanında "hiç" kalır. Çünkü ahiret azapları, dünyada olanlarla kıyas edilemeyecek kadar şiddetlidir.

Ölümün yüzü soğuktur ama mutlaka bir gün gelecek. Şehit olan için ise ölüm acısı ve hesap yoktur. Onların yeri doğru cennettir. Kardeşiniz Süleyman bunun için bizlerden şanslı. Hayırlı olsun. Cennete giderken bizleri de almadan gitme oğlum. Evlatlarım, sıkıntının üç sebebi vardır.

- Bunlar nedir baba?

- Kibir, hırs ve şehvettir.

- Peki çaresi nedir babacığım?

- Birine kızmak istiyorsan, önce kendine kız evladım. Çünkü nefsin, en büyük düşmanındır. Seni cehenneme atmak istiyor.

Bu sözlerden sonra şehzade, parlak fethin gerçekleşmesi duasını alarak, adaletli hünkârın elini öptükten sonra veda etmiş, kendi idaresindeki Karesi vilayetine dönmüştü. Ece Bey, Gazi Fazıl ve Evrenos Bey gibi önde gelen kumandanları başta olmak üzere seksen kadar dilâveriyle Edincik'e gelmiş, burada babasının arzusunu ve kendi maksadını gazilere açmıştı.

- Komutanlarım, dedi. Şu tehlikeli denizden nasıl geçer de, Rumeli topraklarında zaferler kazanırız. Bize yol gösterecek kimse var mıdır?

# BİR BİLENİ BULALIM KOMUTANIM

Ece Bey ile Gazi Fazıl, şehzadeden karşı yakadan bir esir yakalayıp getirmek üzere izin aldılar. Çimbe Kalesi'nin karşısında denizin genişliği az, geçiş şartları elverişli olan Görece'ye geldiler.

Bağlar arasında dolaşan bir adama yaklaştılar. Dil bildikleri için ona yabancı olduklarını ticaret için buralarda olduklarını söylediler. Adam şüphelenmişti ama yapacak başka bir şeyi de yoktu. Etrafına bakındı, yardım alacağı, imdat isteyeceği kimseleri göremedi. Bir ara bağıracak oldu, Ece Bey hemen ağzını kapattı.

- N'oluyor, dedi. Bir derdin mi var? Bak ne güzel anlaşıyoruz. Sakın bizi zor kullanmaya mecbur etme. Denizin dilinden anlar mısın?

Adam şaşkın şaşkın Ece Bey'in suratına baktı.

- Anlayamadım, dedi.

- Denizin dilinden, diyorum. Karşıya mal götüreceğiz de... Ama nasıl götüreceğimizi bilmiyoruz. Bize yardım eder misin?

Adam rahatlamıştı. Bir de parayı duyunca içinden, "İşler yolunda" diye geçirdi.

- Eeee, şeeeeyyy, dedi. Bu bizim işimiz. Denizle dostuz biz. Ne kadar malınız var?

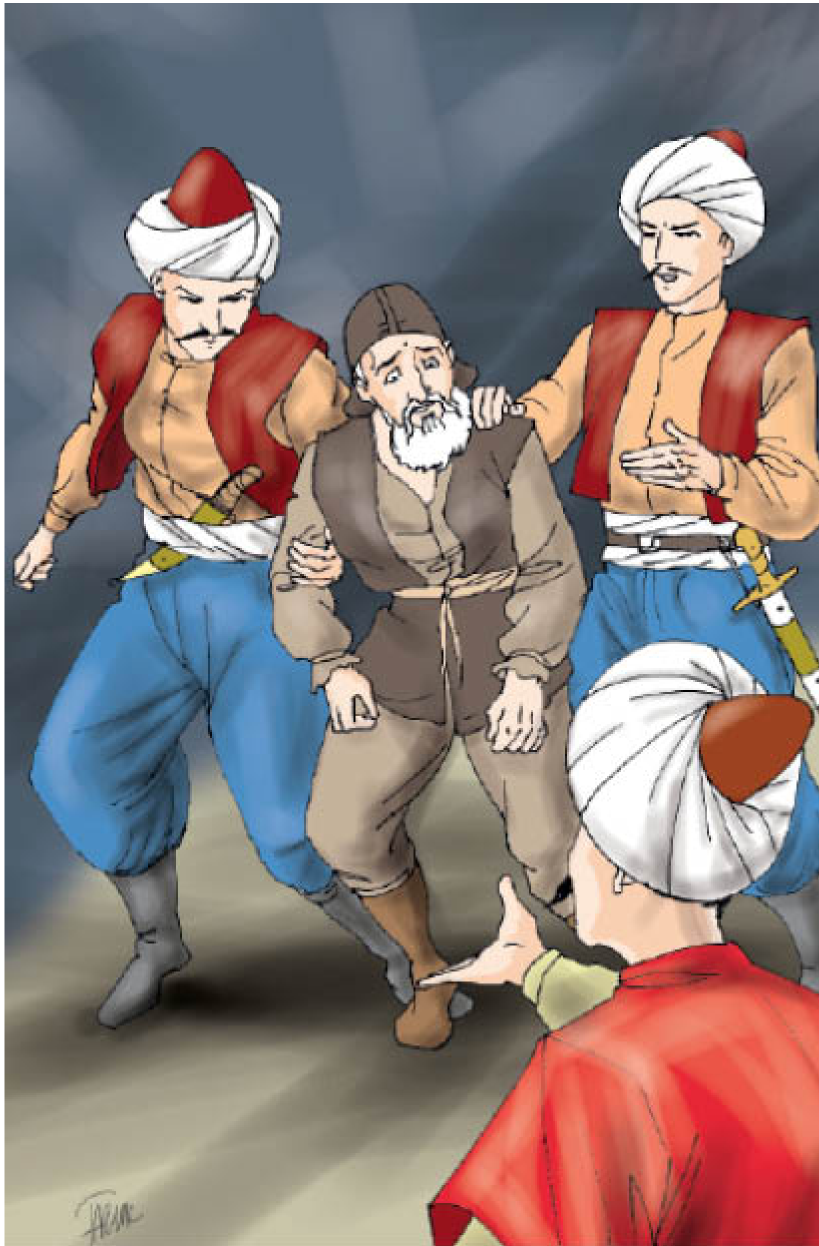
- O kadar çok ki, dedi Ece Bey. Taşı taşı bitmez. Ama öncelikle sana bir teklifimiz var. Gel sen bu işin ayrıntılarını bizim Süleyman Paşa'mıza bir anlat. O sana bizden de çok para verir. Ne de olsa o bizden daha cömerttir. Öyle değil mi Gazi Fazıl Bey'im?

- Çok haklısın, dedi. Ondaki cömertliğin binde biri bizde olsa neler olmaz ki... Biz en iyisi bu arkadaşı hemen Süleyman Paşa'mıza götürelim.

Adamın iki koluna girip,

- Haydi bakalım, dediler. Yolcu yolunda gerek. Şayet yanlış bir hareket yaparsan kendini ölmüş bil. Korkma sana bizden bir zarar gelmez.

Adam baktı ki pabuç pahalı, sesini çıkarmadan söylenilenleri yaptı.



# SÜLEYMAN PAŞA

Süleyman Paşa karargâhında oturuyordu. İzin isteyip içeri girdiler. Süleyman Paşa gördü ki, kol kola yabancıyla Ece Bey ve Fazıl Bey içeri girdiler. Süleyman Bey hemen müdahale etti.

- Misafirimizi rahat bırakın. Lütfen şöyle buyurun. Sen açsındır. Hemen yemek getirsinler.

Yemekler geldi. Süleyman Paşa, Ece Bey, Fazıl Bey ve yabancı yemeğe oturdular. Adam önce çekinerek yemeye başladı. Sonra baktı ki, komutanlar çok iştahlı yiyorlar. Nerdeyse yemekleri bitirecekler. O da saldırmaya başladı. Durumu gören Süleyman Bey, tekrar yemek istedi. Bir taraftan da misafiri rahatlandırmak için şakalar yapıyor, eliyle misafirinin sırtına vuruyordu. Yabancının karnı doyunca kendine gelmeye başladı.

- Beni niçin getirdiniz buraya? Süleyman Paşa,

- Kötü bir niyetimiz yok, dedi. Bize bir usta lazım...Denizi geçmemizi sağlayacak bir araç... Bunu ya sen yapacaksın ya da yapanı bulacaksın. Seçim sana ait. İki şekilde de olsa sen para kazanacaksın. Ne dersin? Bu konuda bizlere yardımcı olur musun? Adın nedir?

Esir, korku ile ölümü beklerken, çeşitli yemekler sunulduğunu, güler yüzle muamele olunduğunu görünce rahatlayıp onlara rehberlik etmeyi kabul etmişti.

Derhal iki büyük sal yapılmış, Süleyman Paşa cennetmekân ile merhum Aksungur, Kara Timurtaş, Kara Hasanoğlu, Balabancık gibi yiğitlerin bulunduğu kırk kişi bir sala; Haci İlbeyi, Ece Bey, Gazi Fazıl, Evrenos Bey ve Çandarlı fakirin bulunduğu kırk kişi diğer sala binmişlerdi.

Mevsim itibariyle bağ ve harman vaktiydi. Şehir halkının çoğu, dışarıda işi gücüyle uğraşmaktaydı.

Esir aldıkları rehber, müsait bir yoldan ve kimselere görünmeden Süleyman Şah ve gazileri Çimbe Kalesi önüne getirdi. Daha önce Bizans’la yapılan anlaşma gereği, kaleye kolayca sahip oldular.

Halk şaşkındı. Osmanlılar kimseyi incitmedikleri gibi, herkese ihsanlarda bulunuyorlardı. Derhal hisardaki gemileri Anadolu yakasına sevk ederek süratle gaziler karşı yakaya geçmeye başlamışlardı. Ece Bey ise, Bolayır yanında Akça Limanı’nda bulunan gemileri bir baskınla ele geçirmişti. Böylece Osmanlı’nın da küçük bir deniz filosu oluşmuş oldu.

Gemiler bir yandan gazileri Rumeli’ye taşıyor, hisarlar bir bir ele geçiyor, ezan sesleri burçlarda yankılanmaya başlıyordu.



# HEY GİDİ GÜNLER HEYYYY...

Sultan Murat gözlerini ufuklardan alamadı. Eski günler bir şerit gibi geldi geçti gözlerinin önünden. Sonra bir ah çekip,

- Hey gidi günler heeeeyyy. dedi. Nerden nereye!

O büyük geçişi sağlayan Süleyman Paşa atından düşerek vefat etmiş, gazilerin çoğu şehit olarak cennet nimetlerine kavuşmuşlardı. Bugün ise Rumeli'nin tamamı fethedilmek üzereydi. Gazi Sultan Murat Han kale muhasarasında büyük ıslahat geliştirmiş, top kullanılmaya başlanmıştı. Toplar patlamaya başladığında kale burçlarındaki düşman askerleri kale burçlarından silkelenen dut gibi dökülüyor, açılan gediklerden gaziler kaleye duhul oluyordu. Çok geçmeden Selanik fethedilmişti.

Bu arada harekât halindeki Osmanlı akıncıları, Vardar'ı geçip; Sırbistan, Bosna, Arnavutluk ve Dalmaçya'ya kadar uzanarak Adriyatik Denizi'ne dayandılar. Tesalya'yı geçerek Yunanistan'ın Atik havalisine kadar inen akıncılar; düşman arazisini tahrip edip maddi gücünü kırmak, ani baskınlarla düşmanı rahatsız edip moral bozmak, keşif harekâtları yapmak, düşmanın pusu kurmasına engel olmak, ganimet ve esir almak, yol ve köprüleri emniyet altında bulundurmak, hudutlara Osmanlı adaletini tanıtmak gibi mühim vazifeler icra ettiler.

Osmanlı kuvvetlerinin Makedonya'ya girerek Kösdendil'e kadar gelmesi ve akıncıların geniş akın harekâtı, Yukarı Sırbistan Despotu Lazar Grebliyanoviç'i Sultan Murat ile anlaşmaya mecbur etti. Lazar da Osmanlı ordusuna yapacağı savaşlarda yardımcı kuvvet göndermeyi ve yıllık vergi vermeyi kabul etti. Bu suretle kral, prens ve despotların Osmanlı Devleti'nin yüksek hâkimiyetini tanıyarak vergi ve aynı zamanda muharebelerde yardımcı kuvvet vermeleri geniş ölçüde fetih hareketine girişen Osmanlı Devleti'ne büyük faydalar temin etti.

1373'de Vize Sancak Beyi Sirmend Bey'den gelen haberle Bizans imparatorunun, kuvvet sevk ederek Vize etrafını yağmalattığı öğrenilince, hemen Gelibolu'ya geçip kuvvetlerini Malkara'da toplayan Murat Han önce İpsala civarındaki Farecik Kalesi'ni aldı. Sonra da Çatalca tarafına yürüyerek İnceğiz ve Çatalburgaz Polonya kalelerini aldı. Lala Şahin Paşa da Firecik Kalesi'ni aldığından Bizans imparatoru sulha mecbur oldu. Murat Han iç işleri düzeltmek, teşkilatlandırma çalışmalarına hız vermek için ihtiyacı olan bir barış devresine kavuştu.

Rumeli ve Anadolu'da fetihler devam ederken mali, idari ve askeri ihtiyaçları karşılamak için kurulan Timur teşkilatı; Kara Timurtaş Paşa'nın tavsiyesiyle tadil ve ihtiyaca göre ıslah edildi. Fütuhat hareketi için kurulan yaya, müsellem ve yeniçerilere ilaveten maaşlı süvari (kapıkulu süvarileri) ve süvarilerin hayvanlarına bakmak üzere voynuk sınıfı teşkil olundu. Fethedilen şehir ve kasabalar dini, milli, ilmi ve içtimai müesseselerle süslenerek buralara Türk İslâm damgası vuruldu.



# VELİAHT ŞEHZADE BAYEZIT'IN DÜĞÜNÜ

Osmanlı bilhassa batıya doğru genişlemesini sürdürürken, Anadolu'da birçok irili, ufaklı Türk beylikleri de hüküm sürmekteydi. Bunlardan bir tanesi de Germiyanoğulları Beyliği'ydi.

Germiyan Beyi Süleyman Şah, yiğit, sözüne güvenilir, mert, etrafında saygı ile anılırdı. Her defasında Osmanlı'ya arka çıkmış, her zaman onun yanında yer almıştı.

Süleyman Şah'ın yaşı ilerlemiş olması, yerine geçecek oğlunun henüz genç olması, onu kara kara düşündürüyordu.

Germiyan Beyi Süleyman Şah, oğlu Yakup Bey'i huzuruna çağırdı. Baba oğul baş başa kalmışlardı.

- Bak oğlum, dedi Süleyman Şah... Ölüm ne zaman gelecek onu kimse bilemez. Fakat ben bir hayli yaşlandım. Senin yönetimin başına geçme zamanın geldi de geçiyor. Fakat...

Süleyman Şah sözünün burasında durdu, yutkundu. Oğluna henüz çok gençsin demeye yüzü varmıyordu. Oğlu,

- Evet babacığım, lütfen devam ediniz. Fakat da ne?

Süleyman Şah'ın gözleri sulandı. Başını öne eğdi. Oğlu Yakup durumu anlamıştı. Babasının ne söyleyeceğini biliyordu. Baktı ki babası zor konuşacak... Onu daha fazla üzmek istemedi:

- Fakat sen daha çok gençsin, diyecektin değil mi babacığım?

Baba başını salladı. Oğlu,

- Bunun için ne düşünüyorsunuz baba? İsterseniz kendinize bir damat bulup, beyliğin yönetimini ona bırakınız.

Süleyman Şah oğlunun alındığını düşünerek kalkıp ona sarıldı.

- Sen neler söylüyorsun oğlum, dedi. Onlar nasıl söz? Beni ciğerimden vurdun.

- Estağfirullah babacığım. Ben söylediklerimde samimiyim. Yeter ki siz üzülmeyiniz. Dünya saltanatı dediğin nedir ki? Bugün var, yarın yok. Bizlere ahiret sultanlığı lazım.

- Ne güzel konuştun evladım. Rabbim seni hem bu dünyada, hem de öbür dünyada sultan eylesin! Aslında benim daha güzel bir fikrim var. Bunu öncelikle seninle paylaşmak istedim.

- Buyur babacığım. Sizi dinliyorum.

- Biliyorsun Osmanlı bizim kardeşimiz. Aslında varımızla, yoğumuzla onlara destek olmamız lazım ama nerede bizde o fedakârlık.İlle de baş olmak niyetindeyiz. Şimdilik beyliğimizin de durumu iyi.

- Evet babacığım. Esas söyleyeceğiniz neydi?

- Kız kardeşinin talipleri çok. Maşallah, her yönüyle örnek bir kız...Şayet kabul ederlerse onu Sultan Murat'ın oğlu Şehzade Yıldırım'la evlendirsek, diyorum. Bunu ilk defa sizinle konuşuyorum. Sen evet dersen, onlarla da bu konuyu konuşacağım. Sonra Yıldırım'ın methini çok duydum. Dini bütün bir insanmış.

- Babacığım sözünüzü kesiyorum, Yıldırım'ı dini bütün bir insan olduğu için mi seçiyorsunuz yoksa geleceğimizi emniyete almak için, sırtımızı Osmanlı'ya dayamak için kardeşimi feda mı ediyorsunuz?

Süleyman Şah ciddileşti, kızdı;

- Sen neler düşünüyorsun oğlum, dedi. Bizler kısa bir dünya saltanatı için, ahiretimizi feda edeceklerden değiliz. Hele hele kardeşini bu konuda hiç feda edemem.

Yakup Bey babasının elini öptü.

- Sağ ol baba, dedi. Ben de sizlerden bunu duymak isterdim. Ben de Yıldırım için çok güzel hatıralar dinledim. Kardeşim öyle birine layıktır. Kararınız uygundur. Hayırlı olsun.

Sonra bu kararını anne ve kızına da açtı. Onlar da bu haberden memnun oldular. Germiyan Beyliği'nin sarayında ziyafetler verildi, fakirler doyuruldu. Fakat hiç kimse bu ziyafetin niçin yapıldığını bilemedi.

Aile o akşam toplanıp değerlendirme yaptılar. Süleyman Şah,

- Bu Osmanoğulları dini güçlü kılmada; İslâm'ın hizmetinde çok ileri gittiler. Görünüşe göre sonu hayırlı olan saltanatları da uzun zaman devam edecektir. Can bedende iken ömürden geri kalan kısa günlerde hiç olmazsa bu soylu aile ile hısımlık kurmak, dostluk ve muhabbet dileklerimi yerine getirmek başlıca emelimdir, dedi.

Süleyman Şah, günlerdir tasarladığı bu yerinde kararını, son yolculuğuna çıkmadan açıklamak istemişti. Belki yıllardır faaliyetlerini yakından takip ettiği, ömürlerini düşmanlarla cihat etmekle geçiren bu gazi beylerle yakınlık ve akrabalık kurarak Allah katında şereflenmek istiyordu.

Belki de Anadolu Türk Beyliği'ni kurma yolunda diğer beylere öncülük etmek istiyordu. Zira on parça halindeki Anadolu, bu şanlı ve uğurlu, âlimlerin ve evliyanın duasını kazanmış Osmanoğullarının idaresinde tek bir birlik halinde olursa işte o zaman Avrupa'daki ilerlemeyi görmek gerekirdi.



# ELÇİLER YOLA ÇIKTI

Süleyman Şah sabırsızdı. Derhal devrin ileri gelen âlimlerinden İshak Fakih başkanlığında kalabalık bir elçi heyetini Murad-ı Hüdavendigâr'ın katına gönderdi.

Namesinde, ona yazdığı mektupta, Osmanlıların dine hizmetlerini övüyor, devamını diliyor, akrabalık kurma isteklerini belirtiyordu. Bu maksatla kızı Devlet Hatun'u Şehzade Yıldırım Bayezıt'a vermeyi teklif ediyor, çeyiz olarak da Kütahya, Simav, Eğrigöz ve Tavşanlı kalelerinin verileceğini belirtiyordu.

Sultan Murat Han bu güzel dileğin kabul edildiğini bildiren bir nameyi elçilik heyetine teslim ederken her birini kıymetli hediyelerle sevindirip uğurladı.

Sonra oğlu Yıldırım'ı, annesini, kardeşlerini, yakın akrabayı toplayarak gelen teklifi onlara da anlattı. Kendisinin memnun olduğunu, bu işin hayırlı olacağını söyledi. Sözlerini bitirmeden,

- Son karar sizlerindir, dedi.

Orada bulunanlar ve Yıldırım, Sultan Murat Gazi'nin kararını kabul ettiklerini bildirdiler.

Murat Gazi bu durumu devletin ileri gelenleriyle de uzun uzun istişare etti, danıştı, görüştü. Her şey olumluydu, güzeldi. Sultan Murat derin bir nefes aldı.

Gazi hünkâr, bundan sonra bir taraftan düğün hazırlıklarını başlatırken, diğer taraftan etrafın beylerine okuyucular, haberciler gönderdi. Karamanoğlu, Hamidoğlu, Menteşeoğlu, Saruhanoğlu, Aydın ve Tekeoğlu, Candaroğlu ve Mısır sultanı baharda yapılacak düğüne davet edildiler. Yüce padişah kendi silah arkadaşlarını da bu mutlu gününde yanında görmek istemişti. Bu itibarla sancakbeylerine de haberciler göndererek düğüne katılmaları istendi.

Dünyanın yeniden can bulduğu, bitkilerin şenlendiği, çiçeklerin bin bir koku yaydığı 1381 bahar günlerinde Bursa'da geniş bir düzlükte envai türlü yemeklerin dizildiği siniler, sofralara konuldu. Devlet erkânı, padişahın yakınları, rütbe ve görevlerine göre kendilerine ayrılan yerlere oturmuşlardı.

Çevredeki hükümdarlardan, beylerden çeşitli armağanlarla gelen elçiler bunları gazi hünkâra sunuyorlar ve mecliste kendilerine ayrılmış yerlere geçip yemeğe başlıyorlardı.

Mısır sultanının elçisi, sultanın sevgilerini bildirdiği mektubunu sunduktan sonra maiyetindekiler boylu, boslu, kula ve yürük atları takdim ettiler. Arap işi nefis eşyalar, sultana yakışır hediyeler onları takip etti.

Ardından Hamit, Aydın, Saruhan, Menteşe, Kastamonu ve Karaman beylerinin elçileri göz alıcı hediyelerini sundular. Karşılığında verilen kıymetli hediyelerle sevindirildiler.

Şimdi Rumeli beylerinin önde gelenlerinden Evrenos Bey'in hediyeleri geliyordu. Fakat bu hediye ve takdim şekli düğüne katılanların dikkatini çekmişti:

Yüz kuvvetli erkek kişi...

On tanesinin elinde halis altınlarla doldurulmuş tabaklar...

On tanesinin elinde gümüş akçalarla dopdolu gümüşten sahanlar.

Onları izleyen seksen delikanlının elinde ise ham gümüşten işlenmiş, şamdanlar, maşrapalar, ibrikler, göz alıcı güzellikleriyle parlıyordu.

Bütün elçiler hayret, hayranlık ve şaşkınlıkla bu manzarayı seyrediyorlardı. Hünkârın bir kulu bu kadar büyük hediyeler ve armağanlarla nasıl gelmiş olabilirdi. Bir görevlinin gücü bu ölçüde olunca, onun şanlı hükümdarının imkânları ile kudretinin ne derecede olacağı, ne kadar yüksek bir mertebede bulunacağı olayı görenlerin akıl sınırlarını zorluyordu.

Oysa Murat Han'ın davranışı bu işin değil akılla, hayal sınırları ile de çözülemeyeceğini gösteriyordu.

Evrenos Bey'in hediyelerini olduğu gibi Mısır sultanına verilmek üzere elçilerine takdim etti. Öteki beyler için de kendilerine layık hediyeler, güzel armağanlar yollandı.

Mısır hükümdarının yolladığı cins atlar ve savaş aletleri ise cihat yolunda kullanılmak üzere Evrenos Bey'e verildi. Ayrıca cümle âlimlere ve talebelerine nice hediyeler layık görüldü. Düğüne gelen fukara taifesine ise o kadar bahşiş verildi ki yoksul olarak gelenler zengin olup gittiler. Yıldırım Bayezıt ile Devlet Hatun'un düğün törenleri nice görkemli alaylara ve hayırlı olaylara vesile olurken, Sultan Murat Han davetlilere hitaben şu meşhur konuşmasını yapmıştı:

- Kıymetli misafirlerim, değerli din ve ahiret kardeşlerim! Dünya, zevk ve sefa için yaratılmadı. Ahiret ise bunun için yaratılmıştır. Dünya ile ahiret birbirinin zıddıdır tersidir. Yani birinde zevk aramak, ötekinde elem çekmeye sebep olur. O halde, dünya nimetleri, lezzetleri çok olanlar, bunlara gerekli şükrü yapmazlarsa ahirette çok korkacak, çok acı çekecektir. Bunun gibi dünyada tehlikeden sakındığı halde çok acı çeken mümin, ahirette çok lezzete kavuşacaktır. Dünyanın ömrü ahiretin uzunluğu yanında, deniz yanında bir damla kadar bile değildir. Daha doğrusu sonu olan, sonsuz ile ölçülebilir mi? Bunun için dostlarına merhamet ederek, sonsuz nimete kavuşabilmeleri için, dünyada birkaç gün sıkıntı çektiriyor.

Müminin yüzüne Allah için sevgiyle bakmak öyle büyük bir ibadet ki, Allahü teâlâ bütün günahları affediyor ve de öldükten sonra mahşerde güneş, bir mızrak boyu alçaldığı zaman, herkes buram buram terlerken, böyle Allah için birbirini seven insanlar, uçarak gelecekler ve arşın altında gölgeleneceklerdir. Bunlara azap da, hesap da yoktur. İnsanlar bunları gördükleri zaman, "Bunlar peygamber midir, evliya mıdır?" diyecekler. Allahü teâlâ, "Bunlar ne evliya, ne de peygamber. Bunlar, Muhammed aleyhisselamın ümmetinden, Allah için birbirini sevenlerdir" buyuracaktır.

Müslüman'ı üzmek felaket, sevindirmek saadettir. Eshab-ı kiramdan biri, sohbetten sonra, arkadaşının ayakkabısını şaka olsun diye saklıyor. Herkes gidiyor, ama ayakkabısı saklanan telaşlanıp arıyor. Peygamber efendimiz de hiçbir şey demeden seyrediyor, bekliyor. Sonunda ayakkabıyı saklayan, gizlediği yerden çıkarıp arkadaşına verince, ayakkabıyı saklayana, "Mümini telaşa sokmak, üzülmesine sebep olmak çok gü-

nahtır” buyuruyor. “Şaka yaptım ya Resulallah” deyince de, “Şakayla da yapmak günahtır” buyurup, yanlarından ayrılıyorlar.

Eshab-ı kiramdan Ebüdderda hazretleri, bir yerden geçerken, üç dört gencin bir genci dövdüklerini görünce onlara, “Durun, ne yapıyorsunuz?” diye müdahale eder. Gençler hemen bırakıp, “Efendim, bu arkadaşımız büyük bir günah işledi, onun için dövüyoruz, bundan sonra da aramıza almayacağız” derler. Ebüdderda hazretleri buyurur ki:

- Peki, size bir şey soracağım. Bu arkadaşınız bir kuyuya düşseydi ne yapardınız? Onu kurtarır mıydınız yoksa kuyudan çıkmasın, boğulsun diye üzerine taş mı atardınız?

- Elbette kurtarırdık efendim.

- Ama siz şimdi onu kurtarmıyor, üzerine taş atıyorsunuz. Arkadaşınız bir günah işlemiş, yani şu veya bu sebeple kuyuya düşmüş, böyle yapmakla onu kuyudan çıkarmayıp, üzerine taş atmış oluyorsunuz. Sadece onun yaptığı işe kızabiliriz, ama onu kuyuda bırakamayız, onu yalnız bırakamayız, çünkü yaptığına tövbe edince, o yine bizim kardeşimizdir.

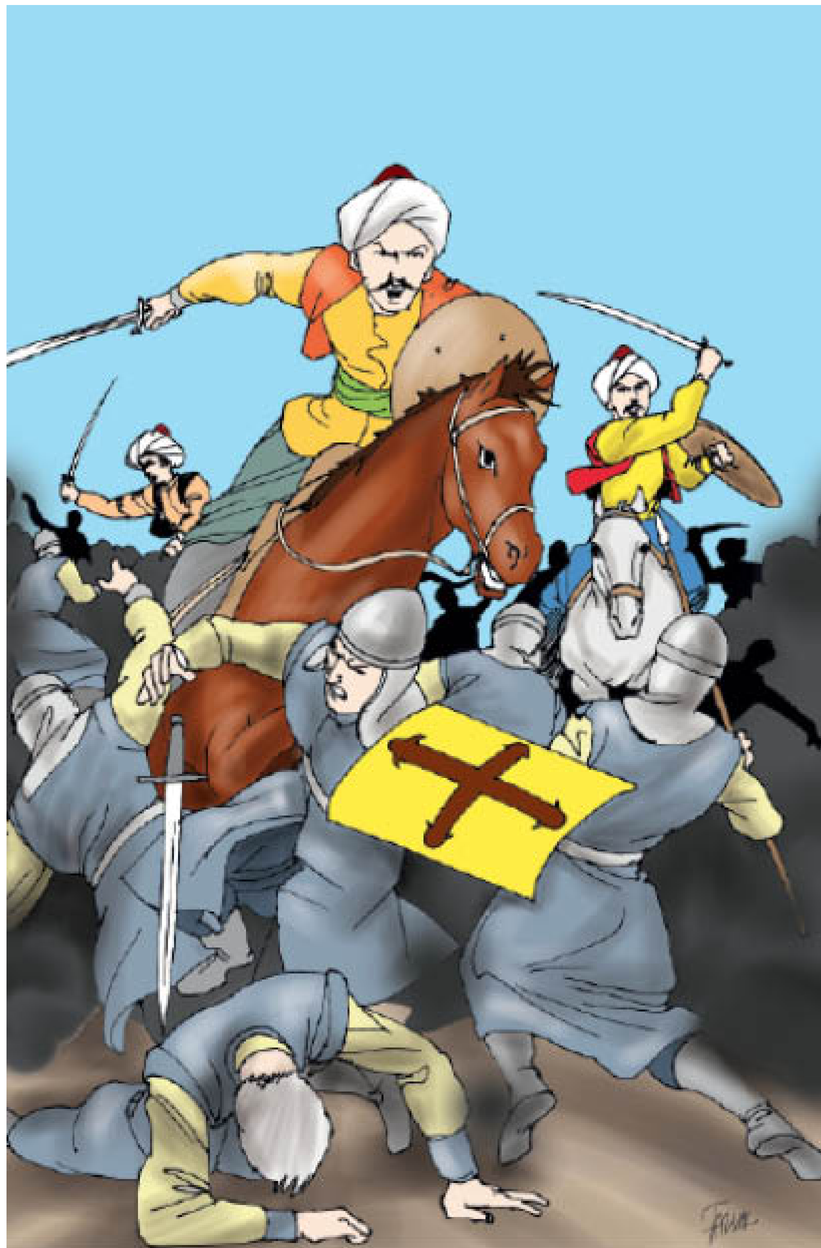
Peygamber efendimiz de buyurdu ki:

“Bir Müslüman’ı tövbe ettiği bir kusurundan dolayı ayıplayan, o kusuru işlemeden ölmez.”

Bu dünya imtihan yeridir. Burada hak ve batıl, haklı ile haksız karışıktır. Burada dostlarına sıkıntılar, belalar vermeseydi yalnız düşmanlarına verseydi, dost, düşmandan ayrılır, belli olurdu. İmtihanın faydası kalmazdı. Dostları görünüşte belada, hakikatte ise zevk ve lezzettedir. Düşmanlar böylece zarar, ziyan etmektedir. Peygamberlerin, muharebelerde düşmanlarla dövüşmesi böyle olurdu. Bedir Gazası’nda Müslümanlar, Uhud Gazası’nda kâfirler galip gelmişti. Biz de malumunuz olduğu gibi Cenab-ı Hakkın dinini yaymak için kâfirlerle cihada devam etmekteyiz. Bütün Türk beylerini ve Müslümanları bu cihadımızda arkamızda bilmek bize kuvvet verir. Fiilen bu cihada iştirak edemeyenlerin duasını bekler, Cenab-ı Hakkın emanında olmanızı niyaz ederim.

Germiyan Beyi Süleyman Şah’ın bu halisane düşüncesi hayra vesile olmuş, bütün Anadolu Türk beylerinin Sultan Murat saflarında birleşme

düşüncesini ortaya koymuştu.



# ÇEYİZİ OLARAK KÜTAHYA VE ÇEVRESİNİ VERDİ

Süleyman Şah kızının çeyizi olarak Kütahya, Tavşanlı, Emet, Simav gibi yerleşim bölgelerini Osmanlı Devleti'ne terk edip, kendisi Kula'ya yerleşti. Hamidoğlu Hüseyin Bey'den de seksen bin altın karşılığında Akşehir, Yalvaç, Beyşehir, Seydişehir ve Karaağaç satın alındı. Bu surette Osmanlı Devleti Karamanoğullarıyla hem kuzey, hem de batıdan sınır komşusu oldu.

İç teşkilatlandırma ve imar faaliyetleri sebebiyle Rumeli'de geçici olarak durdurulan fetih harekâtı, 1380'de tekrar başladı. Osmanlı Devleti'nin Balkanlardaki durumunu sağlamlaştırması için, Sofya, Niş ve Manastır'ı alması lüzumluydu. Sofya'nın zaptı, Osmanlı hâkimiyetinin Bulgaristan'da tutunmasını emniyet altına almak demek olup, Niş ve Yukarı Sırbistan'ın kapısı idi. Vardar Nehri'nin ötesindeki hareketlerin akın harekâtı seviyesinde kalmayıp, fütuhatın Arnavutluk istikametinde genişletilebilmesi için de Manastır'ın alınıp hareket üssü olarak elde bulundurulması gerekiyordu.

Bu durumu değerlendiren Murat Han, Rumeli'den evvel Makedonya'da harekete geçilmesini emretti. Böylece 1380'de Vardar'ın sol sahilindeki İştip alındı.

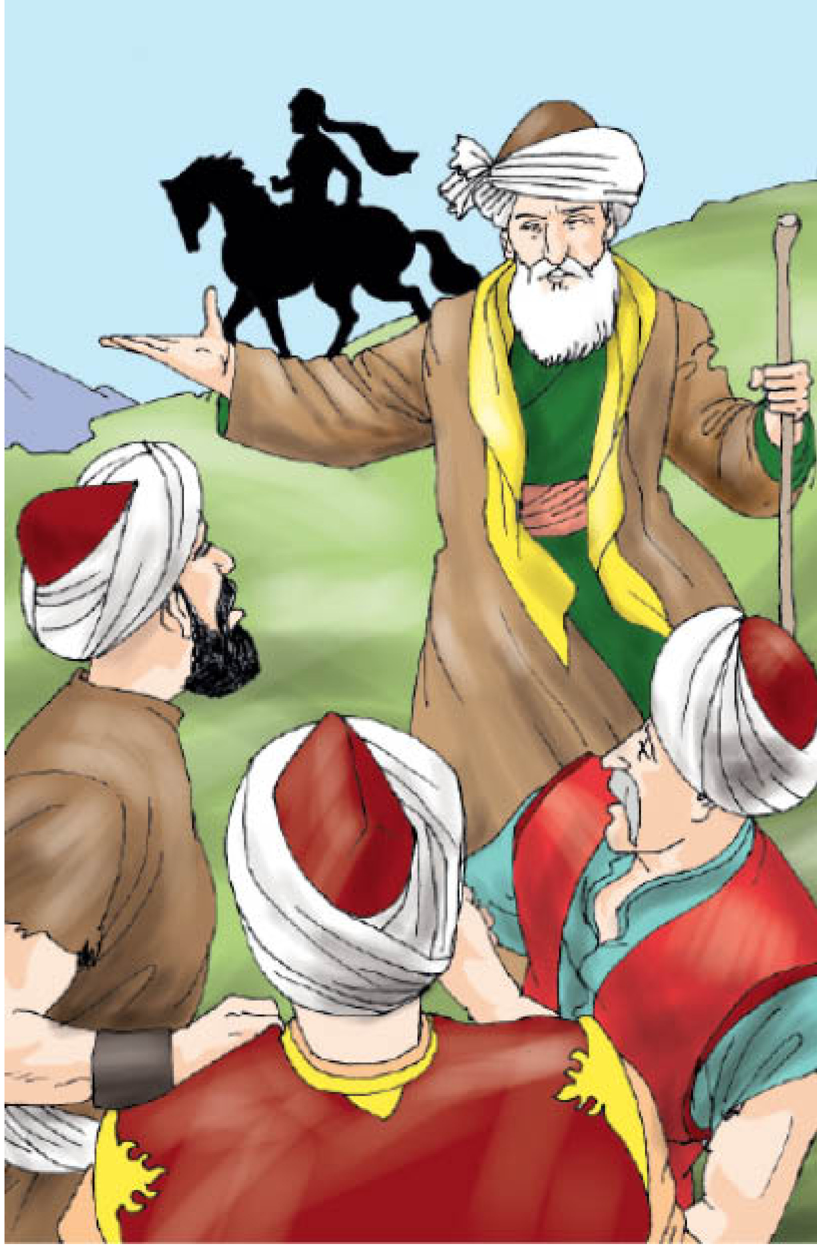
Daha sonra büyük bir ordu ile Vardar Nehri'ni geçen Timurtaş Paşa, 1382'de Manastır'ı vergiye bağladı ve Pirlepe'yi aldı.

Bir sene sonra da Arnavutluk ve Bosna taraflarına akınlar yapılarak, askerin bölgeyi tanıması sağlandı. Sofya üzerine sevk edilen İnce Balaban Bey de uzun süren bir muhasara savaşından sonra şehri zapt etti. Bunun ardından Timurtaş Paşa'nın oğlu Yahşi Bey'in Yukarı Sırbistan tarafına yaptığı harekât sonunda Niş fethedildi.

Önceleri akıncılar tarafından alınıp sonra terk edilen, ticaret yolu üzerinde ve Sırbistan'ın kapısı mesafesinde olan Niş'in Osmanlı kuvvetleri tarafından kati şekilde alınması üzerine tehlikeli duruma düşen Sırp Despotu Lazar, evvelce bir muahede ile Osmanlı Ordusu'na vermeyi taahhüt ettiği asker sayısını artırdığı gibi, daha fazla vergi ödemeyi kabul etti.

# ŞEHZADE SAVCI BEY'İN İSYANI

Rumeli fütuhatında bir dönemeçte bulunan ve düşman ülkesine akınlar yapan Gazi Murat Han'ın önünü kesmek için uğraşanlar sadece Haçlılar değildi. Hıristiyanlar ne kadar çoğalarak saldırırsa saldırsın, Osmanlı'ya diş geçiremiyor ve her defasında mağlup oluyorlardı. Osmanlı akınlarından bizar kalan Hıristiyan Avrupalılar, eski zamandan beri Müslümanları arkadan hançerletmek için kullandıkları ve devamlı irtibat halinde bulundukları Osmanlı ülkesinde yaşayan Hurufi ve Rafızîlerle dirsek teması yürütmeye başlamışlardı. En iyi savunma taarruzdur ilkesiyle hareket etmenin zaruretine inanıyorlardı. Mademki Türk akınlarını durduramıyorlardı, o zaman Türkleri kendi memleketlerinde vurmak daha akılcı bir yoldu.



Hurufi ve Rafızîler gizli bir örgüt gibi faaliyette bulunduklarından, mücadelede başarı sağlanacağı umudu fazlaydı ve Hıristiyanların hiçbir zararı yoktu. Sadece casusları kanalıyla Hurufi ve Rafızîlere eleman ve maddi imkân transfer etmek gerekiyordu.

Rumeli fütuhatı sürerken bölgeye gelerek tekke ve zaviyeler kurup cihada büyük katkılar sağlayan gazi dervişlerin kılığına girerek yerleşen Hurufi ve Rafızî dedeleri, yeni Müslüman olan yerli ahali ile temasa

geçerek, kendi bozuk itikatlarını yaymaya ve Osmanlı Devleti aleyhine fitne ve fesada başlamışlardı.

Ali Rıza adındaki bir Hurufi dedesi, uzun zamandan beri yeraltı faaliyetleri yürüterek Sultan Murat Han'ın zalim olduğunu, adil olmayan bir kişinin saltanatının geçersiz olduğunu, saltanata onun oğlu Savcı Bey'in layık olduğunu yayarak ipsiz sapsız takımını Savcı Bey etrafında toplanmaya çağırıyordu. Öte yandan da haram işlemeye meyyal olan bu cahil ve fasık güruha eğer Savcı Bey padişah olursa onlara bol miktarda mal, mülk ve arazi vermeyi vaat ediyordu.

Çapulcular Hıristiyanların yerli işbirlikçileriyle birlikte Kete'de toplanmaya başladılar. Müslümanlara ait bağ, bahçe, dükkân ve evlere saldırarak yağmalamaya başladılar. Bu arada Şehzade Savcı Bey'e de haberci göndererek cemaatin bir iş bahanesiyle onu beklediğini haber verdiler.

Savcı Bey bütün olup bitenlerden habersiz davet edildiği yere geldiğinde pusulayı şaşırmış bir çapulcu sürüsüyle karşılaşmıştı. Kalabalık Savcı Bey'i görür görmez İsterük! İsterük! Savcı Bey'i isterük! İstemezük! İstemezük! Sultan Murat'ı istemezük! diye bağırarak genç şehzadeyi omuzlara aldılar. Savcı Bey, hiçbir art niyeti olmadan çapulcuların safında bulmuştu kendini. Yöneten de planlayan da aynı kişilerdi bu süfli, pis tezgâhı. Yağma ve talana uğrayan halk ise babasına karşı isyan ettiğini gördükleri Savcı Bey'i kınıyordu. Hâlbuki istikbal vaat eden genç şehzade Avrupa fütuhatı için planlar yaparken, bir fitnenin içinde bulmuştu kendini. Hepsinden acısı da kendini omuzlara alan isyancılar, yağma ve talana devam ediyorlardı. İsyancıların omzundan ne kadar inmeye çalışsa, bu gafillerden uzaklaşmaya çalışsa da beyhudeydi, boşunaydı...

Tarih onu taht kavgası yapan bir veliaht olarak anacaktı.

Lala Şahin Paşa, isyancıların Kete'yi yağmaladığını haber alır almaz ordusuyla yola koyulmuştu. Sultan Murat Han, Lala Şahin Paşa'ya verdiği fermanda "Lala bu işi tam anlayasın, bizim evladımız bize kılıç mı çeker? Bizim soyumuzdan gelen bir evlat, nizam-ı âleme karşı mı gelir?" diye emretmişti.

Lala Şahin Paşa serseriler topluluğunu Kete Ovası'nda kuşatarak, kılıçtan geçirmeye başladı. Kanları yere dökülmeye başlayan isyancılar, Lala Şahin Paşa'dan aman dileyerek Şehzade Savcı Bey'in oyununa geldiklerini söylemeye başladılar.

Lala Şahin Paşa, Savcı Bey'i yakalayarak sorguya aldı. Ferasetli ve âlim bir devlet adamı olan Lala Şahin Paşa daha ilk sorgusunda, şehzadenin masum ve bütün bu olup bitenlerin dışında olduğunu anlamıştı. Ama onun vücudu artık bu fitnenin sebebi olmuştu bir kez. Bu görüşünü Sultan Murat'a da aynen iletti. Şehzadenin tamamıyla suçsuz ve işlenen suçlardan habersiz olduğunu ama fitnecilerin onu bu isyanda kullandıklarını arz etti.

Sultan Murat Gazi, oğlu Savcı Bey'in suçsuz olduğu için Cenab-ı Hakka şükretti. Bu kutsal davada kendi neslinden bir şehzadenin isyankâr olması onu çok üzerdi. Fakat ortada bir suç vardı. Yağmacı kalabalık, hep bir ağızdan isyanın elebaşı olarak Şehzade Savcı Bey'i gösteriyordu.

Kadı Hüseyin Efendi, sorguladığı Savcı Bey'in tamamen suçsuz olduğuna kanaat getirdiği halde, binlerce isyancının şahitliği ile isyan sorumlusu olarak idamına karar verdi.

Oğul Savcı Bey için verilen karar, imza için baba Sultan Murat'a getirildiğinde, düşünmeden, tereddüt etmeden imzaladı.

Kanunlar karşısında sultan, şehzade ayrımı yoktur.

Karar: İdam... Savcı Bey asılacak...

**BİTTİ**

***KAYNAKÇA***


1. *Uluçınarın Kökleri / Murad-ı Hüdavendigâr*
2. *Kayı (Prof. Dr. Ahmet Şimşirgil)*
3. *Osmanlı Sultanları Ansiklopedisi*
4. *Büyük Türkiye Tarihi (Yılmaz Öztuna)*
5. *İslâm Âlimleri Ansiklopedisi*